

Általános információk:

Tanterv: Építész Osztatlan, Építész MSc, Építőművész MA, Belsőépítész tervezőművész MA

Tantárgy neve: **Építészeti elmélet -Tervezőmódszertan 2.**
Tantárgy kódja: EPM070MNEM
Szemeszter: 4, 4, 2
Kreditek száma: 3
A heti órák elosztása: 2/0/0
Értékelés: Vizsga (v)
Előfeltételek: -

Tantárgy felelős: **dr. Rác Tamás, adjunktus**
Iroda: 7624 Magyarország, Pécs, Boszorkány u. 2. É-81
E-mail: racz.tamas@mik.pte.hu
Munkahelyi telefon:

Tárgyleírás

Az alapképzés során elsajátított általános tervezési elvek, módszerek után a mesterképzés tervezés-módszertan tantárgysorozata a tervezés elméletének, módszereinek, történetiségének mélyebb rétegeit tárja fel, vizsgálva társadalmi, szociológiai, településszerkezeti hatásait, problémáit. A kurzus célja építészettörténeti és kortárs tervezőműhelyek alkotó szemléleteinek és tervezési módszereinek megismerése. Ezek alapján a hallgató önállóan képes lesz építészeti produktumok elemzésére, azok építészettörténetben való elhelyezésére, összetett építészeti, urbanisztikai és társadalmi problémák összefüggésének felismerésére. Megoldási elvek keresése, kombinálása, koncepcióalkotás. Az előadások és műhelybeszélgetések fő témája a középületek kérdésköre.

Oktatás célja

A tantárgy fő fókuszja, hogy a hallgató a képzés során megszerzett ismeretek alapján, az építészeti tervezés módszerének és alapelveinek elméletét elsajátítsa. Cél, hogy a hallgató komplex módon tudja alkalmazni a megszerzett ismeretanyagot, különös tekintettel a tervezés módszertani szemléletre. Ezáltal képes legyen önállóan egy építészeti elméleti témával foglalkozni és megtanulja az önálló kutatás, adatgyűjtés, elemzés módszereit. A tantárgy nagy hangsúlyt fektet a kölcsönös kommunikációra az adott elméleti témákból és felkészíti a hallgatókat a saját kutatásuk kibontására, elemzésére és az eredmények átadására.

Tantárgy tartalma

A hallgatók egy előre kijelölt témával önállóan foglalkoznak, melynek eredményeképp egy esszé, és annak kivonataként egy prezentált kiselőadás készül. A dolgozatot és a kiselőadás anyagát digitálisan kell benyújtani. A kiselőadás előzetes kivonata és tervezett tartalomjegyzéke a félév közben, meghatározott időpontban töltendő fel digitálisan. A kiselőadások pótlására a 15. héten van lehetőség azok számára, akik igazolni tudják mulasztásukat. **Az esszék leadási határideje a 12. héten esedékes, melynek pótlása a 14. héten lehetséges.**

A feladatok, követelmények kiadása a tematika szerint történik, melyek az előadás anyagaival, segédletekkel egyetemben, a tantárgy MS Teams felületére feltöltésre kerülnek. A tantárgyhoz kapcsolódó információk ugyancsak ezen a felületen lesznek elérhetőek.

Számonkérési és értékelési rendszere

A tantárgy felvételével, követelményrendszerével, teljesítésével, a hallgató szorgalmi-, vizsga- és záróvizsga időszak kötelező teendőivel kapcsolatban minden esetben a Pécsi Tudományegyetem érvényben lévő Szervezeti és Működési Szabályzatának 5. számú melléklete, a Pécsi Tudományegyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata (TVSZ) az irányadó.

A félév sikeres befejezésének feltétele az aktív órai jelenlét, a feladatok határidőre való elkészítése, bemutatása, valamint az alaki és formai követelmények betartása.

A tantárgy vizsgajeggyel jeggyel zárul. A tanulmányi időszak végére (15.hét) a hallgatónak aláírást kell szerezni, amelynek feltétele, hogy a hallgató a TVSZ-ben meghatározott igazolt, vagy igazolatlan hiányzást nem lépte túl, valamint a tematikában meghatározott feladatrészeket, feladatokat időben (vagy TVSZ szerinti késéssel) beadta. Az előadásokon jelenléti ív készül, **megjelent**, valamint **nem jelent meg/ nem készült** bejegyzéssel.

Ha a hallgató az aláírást megszerezte és félévközi teljesítménye a pontjai alapján legalább elégséges, akkor **megajánlott jegyet kap**.

Absztrakt	15 p (min. 7 p)
Kiselőadás	25 p (min. 13 p)
A dolgozat grafikai megjelenése	10 p (min. 5 p)
A dolgozat szabályos tartalmi felépítése és szabályos hivatkozása	10 p (min. 5 p)
A dolgozat	40 p (min. 20 p)
Megszerezhető maximum pont	100p (min.50 p)

85 p – 100 p	100%	A (5, jeles, excellent, sehr gut)
71 p – 84 p	84%	B (4, jó, good, gut)
60 p – 70 p	70%	C (3, közepes, average, befriedigend)
50 p – 59 p	59%	D (2, elégséges, satisfactory, genügend)
0 p – 49 p	49%	F (1, elégtelen, fail, ungenügend)

Az aláírás megszerzésének feltétele, hogy minden feladat elfogadásra kerüljön.

Az 1. beadáson valamilyen okból be nem adott munka a hiányzás igazolása mellett az 1. beadást követő első órarendi alkalommal pótolható, pontvesztés nélkül. Az absztrakt ez után is beadható, tehát a tantárgy teljesíthető, azonban a Március 25. után beadott absztraktra már csak 0 (azaz nulla) pont kapható. A nem elfogadott prezentáció(k) a 15. héten (órarendi időben) egy alkalommal javíthatók. A tanulmány leadásának pótlására a 14. héten van lehetőség pontvesztés nélkül. A tanulmány pótlásának legutolsó időpontja a vizsgaidőszak első hetének péntek éjfélig van lehetőség, azonban ekkor már csak maximum 70% pontértékkel.

Kötelező irodalom

Órai jegyzetek, segédletek, kiosztott mintapéldák

- BACHMAN Zoltán dr.: Könyv az építészetéről. Pécs, Pécsi Tanoda Alapítvány, 1998.
- CSÁGOLY Ferenc: Középületek. Budapest, TERC Kft, 2004.
- FRAMPTON, Kenneth: A modern építészet kritikai története. Budapest, TERC Kft, 2009.
- Le CORBUSIER: Új építészet felé. Budapest, Corvina Kiadó, 1981.
- VÁMOSSY Ferenc: Az építészet története: A Modern Mozgalom és a késő modern. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002.
- PEVSNER, Nikolaus: A History of Building Types. Princeton, Princeton University Press, 1976
- KERÉKGYÁRTÓ Béla: A mérhető és a mérhetetlen - Építészeti írások a huszadik századból. Budapest, Typotex, 2004.
- SCHNELLER István: Az építészeti tér minőségi dimenziói. Építészet/elmélet 10. Budapest, TERC Kft., 2005.
- KUNSZT György: Értékválság az építészetben és a modern szakralitás – Válogatott írások 1962.- 2003. Építészet/elmélet 6. Budapest, TERC Kft., 2003.

- DÉRY Attila: A forma visszaszerzése – Építészettörténeti tanulmányok – Építészet/elmélet 2. Budapest, TERC Kft., 2002.
- BENKŐ Melinda: 111 szó az építészetéről, TERC Kft., 2013.
- Építészeti sorozatok: PHAIDON, Birkhauser, Taschen Kiadók
- Építészeti folyóiratok: Alaprajz, Magyar Építőművészet, Octogon, Átrium
- Építészeti website -ok: El croquis, U+A, JA, Domus, Abitare, AR, A10, Atrium, Hauser, Detail,

Oktatási módszer

A tantárgy folyamatos kommunikáción alapszik az oktatók és a hallgatók között.

Módszer:

1. folyamatos konzultáció órarendi időben a részletes tantárgyi programban meghirdetett tanmenet szerint
2. önálló otthoni munka
3. önálló kutatás, adatgyűjtés, elemzés
4. önálló konzultáció a tárgy oktatóitól független szakemberek bevonásával

Részletes tantárgyi program és követelmények

Metodika és szempontrendszer:

A hallgatók probléma feldolgozási módszere a valóságos tervezési folyamatot modellezi, ugyanakkor leképezi az egyetemi szintű oktatás akadémiai jellegét is (kutató-elemző munka).

A szemeszter elméleti órái és előadásai segítik a hallgatókat, hogy egy előre kijelölt témával önállóan tudjanak foglalkozni. Ennek eredményeképpen a hallgatók képesek lesznek egy tanulmányt és annak kivonataként egy prezentációt elkészíteni egy általuk választott témában, melyről a félév során a tematika szerinti időpontban kiselőadást tartanak. A félév során a tematikában megjelölt időpontokban konzultációs lehetőség van.

Feladatok és követelményrendszerük

Az esszé tartalmi, formai követelményei:

- Álló A/4-es formátum, kétoldalasra szerkesztve
  - Szabályos tartalomjegyzék, témafelvezetés, témakibontás, konklúzió, szabályos irodalomjegyzék a hivatkozásokkal, képjegyzékkel.
  - min. 8 írott oldal képek, ábrák, tartalomjegyzék, stb. nélkül. (Kb. 20 000 szóköz nélküli karakterszám)
- Az értékelésben szerepet játszik az esszé szerkesztése, vizuális megjelenítése. A formai követelményektől való eltérés a feladat pótlását, javítását eredményezheti.

A kiselőadás formai követelményei:

- 15 perces összefoglalója, vizuális kivonata a párhuzamosan készített esszének.

Az értékelésben szerepet játszik az előadás vizuális megjelenítése és grafikai tartalma.

A kidolgozásra választható témák egyéni ötletek és az előadáson elhangzottak továbbdolgozása mellett (a megadott témák bővíthetők, pontosíthatók, esetenként inspirációként, témafelütésként szolgálnak):

- Diplomatervezés, illetve annak témájához kapcsolódó kutatás

VAGY, ha a hallgató nem az aktuális félévben készíti diplomamunkáját, akkor az alábbiak közül valamelyik:

- „konceptuális építészeti tervezés” és esetei, jellemzői, meghatározói
- „lokális. épületek telepítése” és befolyásolói, urbanizált környezet

- „építészeti program” és helye a tervezési folyamatban
- „nevelési, oktatási épületek” - közösségi oktatás terei és kulturális összefüggései
- „adminisztratív épületek” – adat a térben
- „az építészet és a kereskedelmi érték” – beidegződések, eldobható építészet, ár-érték
- „perspektíva a középületben” - szabályozott vertikális és horizontális
- „építészet és grafika találkozása” – amikor a tér síkokra szakad
- „modernitás és tradíció” - az építészeti kontinuitás a középülettervezésben
- „külső közösségi terek” - kortárs közterek, tervezési irányelvek
- „belső közösségi terek” - belső térformálás
- „vertikális építészet” – a hely alkotta középület
- „jelképszerű házak” – amikor az építészeti megjelenés emblematikus szándék
- „lépték és funkcionalitás a középületben” – a funkció optimuma, arányok és szándékok
- „a történetiség súlya az építészetben” – az építészeti etalon a tér-idő függvényében
- „a jövő középületei” – a társművészetek véleménye az építészetről. sci-fi
- „a kézművesség helye a kortárs építészetben” – az építész és a társművész közös mai útjai
- „naiv középület” – funkcionalitás és szubjektivitás a Föld égtájain
- „humanitárius építészet jelene” – társadalmi szerepvállalás az építészetben

Program heti bontásban

1.Hét	Péntek 15:00 - 16:30
Február 11.	Féléves tematika ismertetése Tájékoztató, feladatkiadás
2.Hét	Péntek 15:00 - 16:30
Február 18.	Előadás „Építészet és alapegységei – Konceptióalkotásról általában”
3.Hét	Péntek 15:00 - 16:30
Február 25.	POLLACK EXPO kihelyezett óra, előre meghatározott, kötelezően meghallgatandó előadással
4.Hét	Péntek 15:00 - 16:30
Március 4.	Előadás „Természet az építészetben”
5.Hét	Péntek 15:00 - 16:30
Március 11.	Konzultáció Konzultáció a választott téma kutatásáról
6.Hét	Péntek 15:00 - 16:30
Március 18.	Előadás „Újrahasznosított építészet” ABSZTRAKT LEADÁSA (absztrakt, tartalomjegyzék, irodalomjegyzék) 23:59-ig
7.Hét	Péntek 15:00 - 16:30
Március 25.	Konzultáció Konzultáció a választott téma kutatásáról
8.Hét	Péntek 15:00 - 16:30
Április 1.	Konzultáció Konzultáció a választott téma kutatásáról

9.Hét	Péntek 15:00 - 16:30
Április 8.	Hallgatói kiselőadások
10.Hét	Péntek 15:00 - 16:30
Április 15.	NAGYPÉNTEK
11.Hét	Péntek 15:00 - 16:30
Április 22.	TAVASZI SZÜNET
12.Hét	Péntek 15:00 - 16:30
Április 29.	Hallgatói kiselőadások A FÉLÉVES FELADAT (ESSZÉ) BEADÁSA 23:59-ig.
13.Hét	Péntek 15:00 - 16:30
Május 6.	Hallgatói kiselőadások
14.Hét	Péntek 15:00 - 16:30
Május 13.	Hallgatói kiselőadások A FÉLÉVES FELADAT (ESSZÉ) PÓTBEADÁSA
15.Hét	Péntek 15:00 - 16:30
Május 20.	Hallgatói előadás - PREZENTÁCIÓ PÓTLÁS
16.Hét	Péntek 23:59-ig
Május 27.	A FÉLÉVES FELADAT PÓTLÁS UTÁNI LEADÁSA (max. 70%)

Ezen tantárgyi program részleteiben (dátum/helyszín/pontosítások) történő változtatás jogát fenntartjuk, melyről a hallgatókat minden esetben tájékoztatjuk. A félév folyamán felmerülő kérdésekkel, problémákkal a tantárgyfelelőst, valamint az intézeti koordinátort lehet keresni a szorgalmi időszakban.

dr. Rác Tamás
tantárgyfelelős

Pécs, 2022.02.04.